

DECYZJE

DECYZJA KOMISJI (UE) 2021/156

z dnia 9 lutego 2021 r.

przedłużająca mandat Europejskiej Grupy ds. Etyki w Nauce i Nowych Technologiach

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej określono wartości, na których opiera się Unia. Zgodnie z art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej Karta praw podstawowych Unii Europejskiej ma taką samą moc prawną jak Traktaty, a prawa podstawowe – zagwarantowane w Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz wynikające z tradycji konstytucyjnych wspólnych dla państw członkowskich – stanowią zasady ogólne prawa unijnego.
- (2) Dnia 20 listopada 1991 r. Komisja przyjęła decyzję o włączeniu etyki do procesu decyzyjnego w ramach działań Wspólnoty w zakresie badań i rozwoju technologicznego, powołując Grupę Doradców do spraw Etycznych Skutków Stosowania Biotechnologii („GAEIB”).
- (3) Dnia 16 grudnia 1997 r. Komisja podjęła decyzję o zastąpieniu GAEIB Europejską Grupą do spraw Etyki w Nauce i Nowych Technologiach („EGE”), rozszerzając mandat grupy na wszystkie obszary stosowania nauki i technologii. Mandat EGE był następnie przedłużany na kolejne okresy, przy czym ostatnio został przedłużony decyzją Komisji (UE) 2016/835 ⁽¹⁾ na okres pięciu lat, który upływa w dniu 28 maja 2021 r.
- (4) Należy przedłużyć mandat EGE na okres po tej dacie, na czas nieokreślony, oraz wyznaczyć nowych członków zgodnie z decyzją Komisji C(2016) 3301 final z dnia 30 maja 2016 r. ustanawiającą przepisy horyzontalne dotyczące tworzenia i funkcjonowania grup ekspertów Komisji („przepisy horyzontalne”).
- (5) EGE powinna nadal zapewniać Komisji – na wniosek Komisji albo z własnej inicjatywy w porozumieniu z Komisją – niezależne doradztwo horyzontalne w zakresie wszystkich polityk i przepisów prawodawstwa Unii, w których wymiary etyczny, społeczny i dotyczący praw podstawowych są powiązane z rozwojem nauki i nowych technologii. Komisja może zwrócić uwagę EGE na kwestie uznawane przez Parlament Europejski i Radę za bardzo ważne pod względem etycznym.
- (6) Zadania EGE mają zasadnicze znaczenie dla uwzględnienia praw i wartości podstawowych w polityce Unii we wszystkich obszarach innowacji naukowych i technologicznych. W związku z tym EGE powinna opracowywać dogłębne analizy i konkretne zalecenia, by w formie opinii i oświadczeń podejmować główne wyzwania etyczne.
- (7) Członkami EGE powinni być wysoko wykwalifikowani i niezależni eksperci powołani jako osoby występujące we własnym imieniu, działający niezależnie i w interesie publicznym. Komisja powinna dokonywać wyboru członków grupy przy wsparciu niezależnego komitetu identyfikacyjnego, na podstawie obiektywnych kryteriów, po ogłoszeniu otwartego zaproszenia do zgłaszania kandydatur.

⁽¹⁾ Decyzja Komisji (UE) 2016/835 z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie przedłużenia mandatu Europejskiej Grupy ds. Etyki w Nauce i Nowych Technologiach (Dz.U. L 140 z 27.5.2016, s. 21).

- (8) Należy ustanowić zasady dotyczące ujawniania informacji przez członków EGE.
- (9) Dane osobowe powinny być przetwarzane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 ⁽²⁾.
- (10) W celu zapewnienia jasności i pewności prawa należy formalnie uchylić decyzję (UE) 2016/835 ze skutkiem od dnia 28 maja 2021 r. Ze względu na konieczność dokonania przeglądu przepisów dotyczących procedury wyboru i kosztów posiedzeń przed wygaśnięciem mandatu na mocy decyzji (UE) 2016/835 odpowiednie przepisy powinny mieć zastosowanie od dnia przyjęcia niniejszej decyzji.

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejszym powołuje się Europejską Grupę do spraw Etyki w Nauce i Nowych Technologiach („EGE”).

Artykuł 2

Zadanie

Zadaniem EGE jest udzielanie Komisji niezależnego doradztwa w kwestiach, w których wymiary etyczny, społeczny i dotyczący praw podstawowych są powiązane z rozwojem nauki i nowych technologii, na wniosek Komisji albo z własnej inicjatywy – za pośrednictwem przewodniczącego EGE i w porozumieniu z właściwym departamentem Komisji.

EGE ma w szczególności:

- a) identyfikować, definiować i analizować wątpliwości natury etycznej związane z osiągnięciami w nauce i technologii;
- b) udzielać wskazówek mających kluczowe znaczenie dla opracowywania, wdrażania i monitorowania polityk lub prawodawstwa Unii w formie analiz i zaleceń, przedstawianych w opiniach i oświadczeniach, ukierunkowanych na propagowanie etycznego kształtowania polityki Unii, zgodnie z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej.

Artykuł 3

Konsultacje

Komisja może zasięgać opinii EGE we wszelkich kwestiach związanych z zadaniami, o których mowa w art. 2. W tym zakresie Komisja może zwracać uwagę EGE na kwestie uznawane przez Parlament Europejski i Radę za bardzo ważne pod względem etycznym. W sprawach związanych z zadaniami, o których mowa w art. 2, opinii EGE będą wedle potrzeb zasięgać inne organy eksperckie ustanowione przez Komisję.

Artykuł 4

Członkowie

1. W skład EGE wchodzi nie więcej niż 15 członków.
2. Członkowie muszą posiadać kompetencje w zakresie zadań, o których mowa w art. 2.
3. Członkowie grupy są powoływani jako osoby występujące we własnym imieniu.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

4. Członkowie działają niezależnie i w interesie publicznym. Członkowie informują w odpowiednim terminie właściwy departament Komisji, w Dyrekcji Generalnej ds. Badań Naukowych i Innowacji, o wszelkich konfliktach interesów, które mogłyby zagrozić ich niezależności.

5. Członkowie, którzy utracą zdolność wnoszenia należytego wkładu w prace EGE lub którzy, zdaniem właściwego departamentu Komisji, nie spełniają warunków określonych w art. 339 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, lub którzy złożą rezygnację, nie są już zapraszani do udziału w posiedzeniach grupy i mogą zostać zastąpieni na okres pozostający do zakończenia ich kadencji przez innego kandydata z listy rezerwowej, o której mowa w art. 5 ust. 7, co następuje w drodze powołania przez przewodniczącego Komisji.

Artykuł 5

Proces wyboru członków

1. Wybór członków EGE odbywa się w następstwie otwartego zaproszenia do zgłaszania kandydatur publikowanego w Rejestrze grup ekspertów Komisji i podobnych zespołów („rejestr grup ekspertów”). Zaproszenie do zgłaszania kandydatur może ponadto zostać opublikowane za pośrednictwem innych środków, np. na odpowiednich stronach internetowych. Zaproszenie do zgłaszania kandydatur jasno określa kryteria wyboru członków, w tym wymaganą wiedzę fachową w odniesieniu do wykonywanej pracy. Minimalny termin na zgłaszanie kandydatur wynosi cztery tygodnie.

2. Osoby ubiegające się o członkostwo ujawniają wszelkie okoliczności, które mogą prowadzić do konfliktu interesów. W szczególności właściwy departament Komisji wymaga od tych osób złożenia jako części ich zgłoszenia deklaracji interesów w oparciu o standardowy formularz oświadczenia dla grup ekspertów oraz aktualnego życiorysu (CV). Złożenie należyście wypełnionego formularza deklaracji interesów jest warunkiem koniecznym kwalifikującym do powołania na członka grupy jako osoba występująca we własnym imieniu. Ocenę konfliktu interesów przeprowadza się zgodnie z przepisami horyzontalnymi.

3. Członkowie EGE są powoływani przez przewodniczącego Komisji na wniosek członka Komisji odpowiedzialnego za departament Komisji, który zapewnia obsługę sekretariatu EGE, spośród specjalistów posiadających kompetencje w dziedzinach, o których mowa w art. 2, którzy odpowiedzieli na zaproszenie do zgłaszania kandydatur.

4. Komitet identyfikacyjny nadzoruje proces selekcji członków. W szczególności komitet identyfikacyjny pomaga Komisji w identyfikacji i wyborze potencjalnych członków EGE oraz w ocenie ich dostępności i chęci do pełnienia takiej funkcji. Komitet identyfikacyjny składa się z trzech członków mianowanych przez członka Komisji odpowiedzialnego za departament Komisji, który zapewnia obsługę sekretariatu EGE, i wspieranych przez sekretariat zapewniany przez właściwy departament Komisji. Komitet identyfikacyjny dokonuje oceny kwalifikujących się kandydatów z listy przedłożonej przez właściwy departament Komisji na podstawie wstępnej oceny wszystkich kandydatur pod kątem kryteriów wyboru. Komitet identyfikacyjny przedkłada swoje zalecenie członkowi Komisji odpowiedzialnemu za departament Komisji, który zapewnia obsługę sekretariatu EGE.

5. Wybierając członków EGE, właściwy departament Komisji dąży do zapewnienia, w miarę możliwości, wysokiego poziomu wiedzy fachowej i pluralizmu, równowagi geograficznej i płci, a także równowagi w reprezentacji odpowiednich dziedzin wiedzy specjalistycznej i interesów, biorąc pod uwagę zadania EGE, o których mowa w art. 2, rodzaj wymaganej wiedzy fachowej i odpowiedź kandydatów na zaproszenie do zgłaszania kandydatur.

6. Członkowie są powoływani na kadencję trwającą maksymalnie 3 lata. Pełnią oni swoje funkcje do czasu ich zastąpienia lub do końca swojej kadencji. Kadencja jest odnawialna. Członkiem EGE można być przez nie więcej niż trzy kadencje.

7. Właściwy departament Komisji ustanawia listę rezerwową odpowiednich kandydatów, która może być wykorzystywana w celu powoływania zastępców członków. Przed umieszczeniem nazwisk kandydatów na liście rezerwowej właściwy departament Komisji zwraca się do nich z prośbą o zgodę.

Artykuł 6

Przewodniczący

Członkowie EGE wybierają spośród siebie zwykłą większością głosów przewodniczącego oraz jednego lub dwóch zastępców przewodniczącego na okres ich kadencji.

Artykuł 7

Tryb pracy

1. Właściwy departament Komisji, działając w ścisłej współpracy z przewodniczącym EGE, odpowiada za koordynację i organizację pracy EGE oraz za zapewnienie obsługi sekretariatu EGE.
2. Urzędnicy z innych departamentów Komisji zainteresowani określonymi pracami EGE mogą wnioskować o uczestnictwo w posiedzeniach grupy i jej podgrup.
3. Program prac EGE, obejmujący analizy kwestii etycznych zaproponowane przez EGE w ramach jej prawa do własnej inicjatywy, podlega zatwierdzeniu przez właściwy departament Komisji. W każdym wniosku o przeprowadzenie analizy kwestii etycznej określa się zakres wnioskowanej analizy. Zwracając się do EGE o poradę, Komisja wyznacza termin, w którym ma zostać przeprowadzona analiza.
4. Opinie EGE muszą zawierać zalecenia. Sporządza się je w oparciu o przegląd aktualnego stanu odpowiednich dziedzin nauki i technologii oraz dogłębną analizę kwestii etycznych, jakie pojawiły się w danym przypadku. Odpowiednie służby Komisji są informowane o zaleceniach opracowanych przez EGE.
5. EGE działa w sposób kolegialny. Ustala się procedury pracy, oparte na regulaminie wewnętrznym, zapewniające aktywny udział wszystkich członków w działalności grupy. Co do zasady grupa przyjmuje swoje opinie i oświadczenia w drodze konsensusu. Jeżeli ma miejsce głosowanie, jego wynik rozstrzygany jest zwykłą większością głosów członków. Członkowie, którzy głosowali przeciwko lub wstrzymali się od głosu, mają prawo do tego, by do opinii lub oświadczenia został dołączony dokument uzasadniający ich stanowiska (jako „opinia mniejszości”) wraz z ich imionami i nazwiskami.
6. Każdą opinię przekazuje się przewodniczącemu Komisji lub przedstawicielowi wyznaczonemu przez przewodniczącego. Każda opinia jest niezwłocznie publikowana i udostępniana na stronie internetowej EGE oraz przekazywana Radzie i Parlamentowi Europejskiemu po jej przyjęciu przez EGE.
7. Co do zasady posiedzenia EGE odbywają się w lokalach Komisji w trybie i zgodnie z harmonogramem ustalonym przez właściwy departament Komisji. EGE spotyka się co najmniej sześć razy w ciągu 12 miesięcy, przeznaczając na te spotkania w sumie co najmniej 12 dni roboczych w roku. W razie konieczności można zwołać dodatkowe posiedzenia, w porozumieniu z właściwym departamentem Komisji.
8. Na potrzeby przygotowania analiz EGE i w granicach dostępnych zasobów właściwy departament Komisji może zainicjować badania w celu zebrania wszelkich niezbędnych informacji naukowych i technicznych oraz nawiązać bliskie kontakty z przedstawicielami różnych organów ds. etyki w państwach członkowskich i w państwach trzecich.
9. Dla każdej opinii wydanej przez EGE właściwy departament Komisji organizuje publiczną debatę w celu propagowania dialogu oraz zwiększenia przejrzystości. EGE nawiązuje bliskie kontakty z departamentami Komisji, których zakres kompetencji obejmuje zagadnienia, którymi zajmuje się grupa.
10. Gdy ze względu na okoliczności operacyjne konieczne jest wydanie opinii na określony temat w krótszym terminie niż jest to możliwe w zwykłym trybie przyjmowania opinii, można sporządzić krótkie oświadczenia lub analizy w innej formie, po których w razie konieczności przygotowana zostanie pełniejsza analiza w formie opinii, przy zachowaniu zasady przejrzystości, tak jak w przypadku każdej innej opinii. Oświadczenia publikuje się i udostępnia na stronie internetowej EGE. W ramach swojego programu prac i w porozumieniu z właściwym departamentem Komisji EGE może zaktualizować opinię, jeśli uzna to za konieczne.

11. Obrady EGE mają charakter poufny. W porozumieniu z właściwym departamentem Komisji EGE może, po uzyskaniu zwykłej większości głosów swoich członków, podjąć decyzję o otwarciu obrad dla publiczności.
12. Protokoły z dyskusji nad poszczególnymi punktami porządku obrad oraz opinie przedstawione przez EGE formułuje się w sposób konstruktywny i wyczerpujący. Protokół jest sporządzany przez sekretariat, pod nadzorem przewodniczącego.

Artykuł 8

Podgrupy

1. Właściwy departament Komisji może ustanowić podgrupy w celu zbadania szczegółowych zagadnień, w oparciu o zakres zadań ustalony przez właściwy departament Komisji. Podgrupy działają zgodnie z przepisami horyzontalnymi i składają sprawozdania EGE. Po wypełnieniu swojego mandatu podgrupy są niezwłocznie rozwiązywane.
2. Członkowie podgrup niebędący członkami EGE są wybierani w drodze otwartego zaproszenia do zgłaszania kandydatur, zgodnie z art. 5 oraz z przepisami horyzontalnymi ⁽³⁾.

Artykuł 9

Zaproszeni eksperci

1. Właściwy departament Komisji może zaprosić do udziału w pracach EGE lub jej podgrup na zasadzie *ad hoc* ekspertów i przedstawicieli organizacji posiadających specjalistyczną wiedzę fachową lub szczególną perspektywę w celu wymiany opinii na temat konkretnego zagadnienia wpisanego do porządku obrad.
2. Właściwy departament Komisji może również zaangażować do udziału w pracach EGE ekspertów zewnętrznych w trybie *ad hoc*, jeżeli okaże się to niezbędne do uwzględnienia szerokiego spektrum kwestii etycznych związanych z postępowaniem w nauce i nowymi technologiami.

Artykuł 10

Regulamin wewnętrzny

Na wniosek właściwego departamentu Komisji i w porozumieniu z nim EGE przyjmuje swój regulamin wewnętrzny zwykłą większością głosów członków, na podstawie standardowego regulaminu wewnętrznego grup ekspertów, zgodnie z przepisami horyzontalnymi.

Artykuł 11

Tajemnica służbowa i przetwarzanie informacji niejawnych

Członkowie EGE i członkowie podgrup oraz zaproszeni eksperci i członkowie komitetu identyfikacyjnego podlegają wymogowi zachowania tajemnicy służbowej, który na mocy Traktatów i przepisów wykonawczych do nich dotyczy wszystkich członków instytucji i ich pracowników, a także przepisom Komisji dotyczącym bezpieczeństwa w zakresie ochrony informacji niejawnych UE określonym w decyzjach Komisji (UE, Euratom) 2015/443 ⁽⁴⁾ i (UE, Euratom) 2015/444 ⁽⁵⁾. W przypadku naruszenia przez nich powyższych obowiązków Komisja może zastosować wszelkie właściwe środki.

⁽³⁾ Zob. art. 10 i art. 14 ust. 2 przepisów horyzontalnych.

⁽⁴⁾ Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/443 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie bezpieczeństwa w Komisji (Dz.U. L 72 z 17.3.2015, s. 41).

⁽⁵⁾ Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/444 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE (Dz.U. L 72 z 17.3.2015, s. 53).

*Artykuł 12***Przejrzystość**

1. EGE i jej podgrupy są wpisane do rejestru grup ekspertów, a imiona i nazwiska członków są w nim publikowane.
2. Wszystkie istotne dokumenty, w tym porządki obrad, protokoły i opinie uczestników, udostępnia się w rejestrze grup ekspertów albo za pomocą wskazanego w tym rejestrze łącza do strony internetowej, na której można znaleźć odpowiednie informacje. Dostęp do takiej strony internetowej nie wymaga rejestracji użytkowników ani nie podlega innym ograniczeniom. W szczególności porządek obrad oraz inne istotne dokumenty referencyjne publikuje się w odpowiednim czasie przed posiedzeniem, a protokoły – terminowo po posiedzeniu. Od zasady publikowania przewiduje się wyjątki tylko w przypadkach, gdy ujawnienie dokumentu naruszyłoby ochronę interesu publicznego lub prywatnego w rozumieniu art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁶⁾.

*Artykuł 13***Koszty posiedzeń**

1. Osoby uczestniczące w pracach EGE i jej podgrup nie otrzymują wynagrodzenia za świadczone usługi.
2. Koszty podróży służbowych i pobytu ponoszone przez osoby uczestniczące w pracach EGE i jej podgrup oraz przez członków komitetu identyfikacyjnego są zwracane przez Komisję. Zwrot kosztów następuje zgodnie z obowiązującymi przepisami Komisji oraz w granicach dostępnych środków przyznanych służbom Komisji w ramach rocznej procedury przydziału zasobów.

*Artykuł 14***Uchylenie**

Decyzja (UE) 2016/835 traci moc ze skutkiem od dnia 28 maja 2021 r.

*Artykuł 15***Zastosowanie**

Z wyjątkiem art. 5 i 13 niniejszą decyzję stosuje się od dnia 28 maja 2021 r.

Sporządzono w Brukseli dnia 9 lutego 2021 r.

W imieniu Komisji
Ursula VON DER LEYEN
Przewodnicząca

⁽⁶⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji (Dz.U. L 145 z 31.5.2001, s. 43). Wyjątki te przewidziano w celu ochrony bezpieczeństwa publicznego, spraw wojskowych, stosunków międzynarodowych, polityki finansowej, pieniężnej lub gospodarczej, prywatności i integralności osoby fizycznej, interesów handlowych, postępowania sądowego i opinii prawnej, kontroli/dochodzenia/audytu oraz procesu decyzyjnego instytucji.